

МАНДАТНА ПРОГРАМА
на
проф. д-р Георги Александров Вълчев

Софийският университет е може би едно от най-значимите културни достижения на България в нейната нова и най-нова история. Изминалите след създаването му години напълно убедително доказват, че съвсем заслужено той отдавна се е превърнал в символ на знаещите и можещите хора. Лично за мен той винаги е бил и кауза, на която човек може да се посвети.

Кандидатирам се за Ректор, защото смятам, че притежавам опита, идеите и силите да допринеса за неговото развитие в трудните условия, при които сме принудени да работим.

Дългогодишната ми ангажираност с текущите проблеми на Университета ми даде възможност да се запозная с много стойностни колеги от всички факултети и да се убедя, че в него все още има много позитивна и съзидателна енергия, че той е общностна кауза, за която си струва да се борим заедно.

Ако бъда избран за Ректор, уважаеми колеги, ви уверявам, че няма да предам вашето доверие и ще работя всеотдайно заедно с вас, за да превърнем нашата Алма Матер в модерния национален изследователски университет на България.

1. Място на Университета в обществото

Всеки кандидат за ректорския пост за следващия мандат се изправя пред предизвикателството да ръководи изтощени от дългогодишната финансова криза Софийски университет. Като най-стария и авторитетен център на висшето образование в България той винаги е задавал и продължава да задава стандартите в образователната и научната сфера на страната, да предлага идеи и начини за повишаване на качеството на образованието и научните изследвания, да привлича най-голям брой студенти, да е водещ в преобладаващия брой научни направления, да печели голям дял проекти и допълнително финансиране, да е търсен и желан в международен план академичен партньор, да е единственият видим в международните класации български университет, но и непрекъснато да върши всичко това в условията на постоянна финансова несигурност, която видимо се отразява негативно върху неговата работа и доказва по категоричен начин, че досегашният модел на финансиране в сферата на висшето образование вече е станал неефективен и трябва да бъде заменен от нов.

Това предполага в следващите години една много по-интензивна работа с Министерството на образованието и науката и другите държавни институции, провеждащи националните политики в областта на висшето образование и научните изследвания, ако не искаме натрупаната през годините умора и засилващо се разочарование на академичната ни колегия да се отразят пагубно върху престижа на Университета и неговите постижения.

Ето защо съм на мнение, че в следващите години основна задача трябва да бъде запазването и издигането на публичния образ на Университета. Той трябва отново да се утвърди като духовното средище на България, в което да се дискутират всички важни за страната ни проблеми, да се водят публични дебати, да се коментират предизвикателствата, пред които ни изправя развитието на съвременния свят, да се дава трибуна на безспорни авторитети, но и да се чува гласът на инакомислещите, да се търсят и предлагат решения за бъдещото ни развитие, да доказваме ключовата роля на научното познание за социалния напредък и да убеждаваме нашето общество в необходимостта от развитие на образованието като един от основните ни национални приоритети. Това предполага, разбира се, значително подобряване на работата ни с медиите. Трябва да привлечем медийния интерес към резултатите от нашата образователна и научна дейност и ползата за обществото от нея, а стотиците културни и научни събития, които се организират и провеждат на територията на Университета, трябва да получат по-широко публично отразяване в медийното пространство. За целта и интернет страницата ни трябва да добие съвременен вид, да стане удобна и лесна за навигация, да представя информация за разнообразната ни дейност.

Нужно е да се изготви концепция за активна информационна и рекламна дейност на

Университета и да се разработят мерки за представяне на постиженията на Софийския университет като водещия образователен, научен и културен център на България.

Трябва отново да отворим широко вратите на Софийския университет за партньорство с представителите на бизнеса, за по-тесни връзки с работодателските организации и потребителите на кадри, за получаване на информация за реализацията на нашите студенти, за връзка с нашите възпитаници, за обществени инициативи и подходящо сътрудничество с неправителствения сектор. Университетът трябва да продължи да бъде храм на разума и духовността, за да спечели доверието и уважението на българското общество и да утвърди авторитета си във време като днешното, когато сме изправени пред огромните предизвикателства на развитието на новите дигитални технологии и изкуствения интелект.

2. Управление на финансите и финансова стабилизация

Проблем с първостепенна важност е финансовото стабилизиране на Университета. Поемам ангажимента да бъде извършен в кратки срокове пълен преглед, последващ анализ и оценка на неговото актуално финансово състояние, което е резултат както от редица външни обективни обстоятелства, така и от множество нерешени вътрешни проблеми.

2.1. Мерки от страна на държавата за подобряване на финансовото състояние

Както вече стана дума, досегашният модел на финансиране в сферата на висшето образование изчерпа своя потенциал. Нещо повече – практиката през изминалите години доказва, че в някои университети в страната започна да поражда дори уродливи форми за привличане на студенти. И въпреки че бяха направени положителни опити за неговата промяна в посока стимулиране на качеството на обучението, а не само на количеството, благодарение на повишената инфлация и увеличените режийни разходи и разходите за консумативи – ток, парно, вода и на редица други стоки и услуги, спокойно може да се каже, че от 2010 г. ние сме принудени да развиваме дейността си в условия на постоянно недофинансиране. Поради тази причина сме лишени от възможността да планираме нормално финансовата си политика, да концентрираме достатъчно средства за разрешаване на някои от най-наболелите ни проблеми, какъвто е например този с електронните ни системи, и да превърнем проектното финансиране в начин за финансово оцеляване.

Ето защо е наложително незабавно да бъде започнат диалог с държавата за създаване на национално ниво на нов модел на финансиране в сферата на висшето образование, съответстващ на целите на националните образователни политики и на стратегията за развитието на научните изследвания в страната, който да позволи достойно заплащане на преподавателския труд, както и този на колегите от администрацията. На фона на увеличаваща се инфлация, основните заплати са обидно ниски и търпението на цялата ни колегия е на своя критичен предел. От своя страна това предполага, че Ректорът на Софийския университет трябва да взема активно участие в работата на Съвета на ректорите и други организации, за да отстоява последователно интересите на Университета пред МОН, МФ и други държавни органи и институции. Готов съм да се включа активно в този диалог с официалните държавни институции и ако не бъдем чути, имам решимостта да оглавя всеки един наш справедлив и легитимен публичен протест.

2.1.1 Възстановяване на субсидията за сградите – паметници на културата и осигуряване на средства за Университетска библиотека

До 2007 г. Министерският съвет предоставяше ежегодно на Софийския университет допълнителни средства в размер на 6-7 млн. лева за дейности по опазване и поддържане на сградите, предоставени за управление на Университета и обявени за недвижими паметници на културата. Без наличието на този допълнителен финансов ресурс, стопанисването им през последните години е сериозен проблем. Ние сме длъжни да поддържаме тези сгради и да изпълняваме препоръките на Националния институт за недвижимото културно наследство, а получаваме средства по една и съща методика с всички университети, които нямат подобни задължения.

Софийският университет продължава да поддържа и развива без никаква подкрепа от държавата (с изключение на последната 2023 г.) Университетска библиотека – втората по

големина библиотека в страната, съхраняваща множество редки и ценни издания, архивни документи, ръкописи, стари карти и др.

Тя, както и сградите, са национално културно богатство, което ни е поверено за стопанисване и управление, и за да може да изпълняваме задълженията си, е крайно необходимо възстановяването на субсидията на специфични за Софийския университет разходи, включващи:

- средства за издръжка на Университетска библиотека;
- допълнителни средства за дейности по опазване и поддържане на сградите – недвижими паметници на културата, предоставени за управление на Университета.

2.1.2 Запазване на диференцирането на финансирането според качеството на образованието и целево финансиране за приоритетни професионални направления и защитени специалности

Бъдещият Ректор на Софийския университет трябва да отстоява тезата, че новият модел за финансиране трябва да запази:

- значително диференциране на финансирането според качеството на образованието и реализацията на завършилите;
- диференциране на финансирането и за научна дейност за висшите училища въз основа на обективни показатели за постигнатите от тях резултати;
- целево финансиране на стратегически за страната направления;
- значително повишаване на норматива за издръжка за ОКС „магистър“ спрямо норматива за издръжка в ОКС „бакалавър“, тъй като финансовата стабилност и развитието на магистърските програми е основата за набиране на бъдещи кандидати в различните ни програми на образователната и научна степен „доктор“;

2.1.3 Преференциално финансиране на изследователските университети

Като изследователски университет, ние трябва да запазим като приоритет и да доразвием нивото на научноизследователската дейност, като продължим да стимулираме финансово публикационната активност на колегите, запазвайки създадените традиции и спецификата в различните научни направления. Затова е необходимо:

- преференциално финансиране на изследователските университети за научна дейност, което трябва плавно да се увеличава през следващите години;
- увеличаване на норматива за издръжка на един студент с коефициент, съответстващ на разликите в броя на научните публикации и цитиранията между университетите;

2.1.4 Мерки за преодоляване на финансовите последици от приемането на Закона за развитието на академичния състав в Република България

Законът за развитието на академичния състав даде възможност на висшите училища сами да присъждат научни степени и да провеждат конкурси за заемане на академични длъжности, което породило в национален мащаб и отрицателната тенденция за снижаване на критериите. Софийският университет не злоупотреби с тази свобода и ние, като академична общност, подходихме отговорно към процедурите за израстване в сравнение с други университети, запазвайки високите стандарти и критерии за академичен растеж, тъй като си даваме сметка, че това пряко рефлектира върху научноизследователския ни капацитет и качеството на обучението.

За прекратяване на девалвацията на научните степени и академичните длъжности, което ни поставя в една псевдоконкурентна среда и има пряко отражение върху финансирането, е необходимо Софийският университет и неговият Ректор да имат активна позиция и роля в обсъждането и предприемането на необходимите нормативни промени в тази важна област.

2.2. Мерки от страна на Софийския университет за подобряване на финансовото състояние

Очевидна е необходимостта от решителни нови мерки за финансова стабилизация, като на първо място е необходимостта от разумно и отговорно планиране и изпълнение на

бюджета, справедливо разпределение на средствата, цялостно преосмисляне на системата за финансово управление и контрол и осигуряване на пълна прозрачност при планирането и изразходването на бюджета на Университета.

2.2.1 Ефективно и справедливо разпределение на средствата между звената на Университета

Ангажирам се със създаване на условия на откритост и прозрачност, позволяващи ефективното и справедливо разпределение на средствата между звената на Университета, което да осигури:

- финансова самостоятелност на факултетите и безусловно право да ползват собствените си средства, като това е свързано и със съответната отчетност и отговорност;
- стимулиране на факултетите с по-големи собствени приходи;
- осигуряване на необходимата финансова стабилност на по-малките факултети и факултетите с лош баланс, както и на Университета като цяло;

2.2.2 Програмно осигуряване на управлението на финансовите потоци

Това е изключително важна задача, тъй като тя е пряко свързана с нормалното планиране и управление на бюджета, с финансовото управление и счетоводното отчитане на извършените разходи, с извършването на регулярни анализи и осъществяването на текущ контрол.

Въвеждането на такава система изисква сериозни инвестиции, чието осигуряване обаче ще повиши ефективността на разходите и ще доведе до:

- интегриране на процесите на планиране, прогнозиране, програмиране, бюджетирание, разходване, осчетоводяване, анализ и контрол на приходите и разходите;
- усъвършенстване на управлението, разпределението и разходването на финансовите ресурси в Университета;

2.2.3 Повишаване на ефективността на управлението и администрацията

За постигането на тази цел е необходимо:

- цялостен преглед на съществуващата административна структура с цел избягване на дублиране на дейности и оптимизиране на административното обслужване;
- диференциране на възнагражденията в администрацията в зависимост от степента на отговорност и ангажираност;
- усъвършенстване на единната интегрирана информационна система, включваща и електронен обмен на вътрешни документи, вътрешна система за електронен подпис, електронен учебен отдел и отдел студенти;

2.2.4 Оптимизиране на разходите

2.2.4.1 Оптимизиране на разходите за персонал

Мерките, които могат да доведат до оптимизиране на разходите за трудови възнаграждения, са следните:

- преглед и оптимизиране на броя на часовете, възлагани с граждански договор;
- премахване на административни длъжности с дублиращи се функции;

2.2.4.2 Атестация на преподавателите и на преподавателския състав

- периодично провеждане на реална атестация на преподавателите със сериозни критерии, обвързана с приетото от Академичния съвет диференцирано заплащане;
- периодично провеждане на атестиране на преподавателския състав.

2.2.4.3 Определяне на съотношението на заемашите академичните длъжности „асистент“, „главен асистент“, „доцент“ и „професор“

- запазване на съществуващото общо съотношение на нехабилитираните и хабилитираните преподаватели;
- оптимизиране на съотношението на нехабилитираните и хабилитираните преподаватели във факултетите с доминиращ превес на хабилитираните лица;

2.2.4.4 Стимулиране на обединяването на дублиращи се програми и дисциплини и на звена със сходни функции

- стимулиране на обединяването на дублиращи се програми и дисциплини;
- стимулиране на обединяването на звена със сходен характер;
- окрупняване на отделите в администрацията.

2.2.4.5 Оптимизиране на учебните планове

Броят на часовете, предвидени в учебните планове, трябва да се стреми към долната, а не към горната граница, предвидена от нормативната уредба или към средната стойност между тях, а не както е сега към горната граница;

2.2.5. Увеличаване на приходите

2.2.5.1 Привличане на повече студенти

Кандидатстудентските дейности отдавна не са кампанийни, а целогодишни и се нуждаят от постоянна координация и енергична инициативност. За да се справим с обективната тенденция към намаляване на студентите в следващите години, е необходимо:

- осигуряване на ефективно и постоянно действащ Кандидатстудентски център;
- създаване на дългосрочна стратегия за привличане на студенти;
- професионално организиране и провеждане на рекламната кампания с използване на възможностите на електронните комуникации;
- създаване на централен информационен център на територията на Ректората;
- оптимизация на кандидатстудентската кампания;
- разкриване на нови специалности, търсени от кандидат-студентите;
- разкриване на съвместни и бинарни специалности;
- популяризиране на предлаганите програми сред учениците в гимназиите.

2.2.5.2 Привличане на чуждестранни студенти

Разкриването на филиали в чужбина не е ефективно по ред обективни причини. Затова са възможни следните мерки:

- стимулиране на разкриването на нови специалности с обучение на чужд език във всички образователни степени и привличането на чуждестранни студенти в тях;
- развитие на електронно дистанционно обучение;
- проучване на възможностите за осъществяване на франчайз обучение с партньорски университети в чужбина;

За успешното привличане на студенти от страните извън Европейския съюз обаче е необходима цялостна държавна политика и освен подкрепа от Министерството на образованието и науката, е необходима координирана подкрепа от страна на Министерството на външните работи и от Министерството на вътрешните работи.

2.2.5.3 Дейности за привличане на собствени средства

Професионалният и експертен потенциал на Университета може да бъде използван много по-ефективно за увеличаване дела на собствените приходи посредством:

- активно участие с проекти в рамките на различните оперативни програми, които ще действат в следващите години;
- предлагане на специализирани услуги за бизнеса;
- изпълнение на задачи, възложени от държавни институции и частни фирми;
- повишаване на приходите от допълнителните образователни дейности и по-активно ангажиране на Университета в националните програми за обучение и преквалификация;
- привличане на по-голям брой дарения;

2.2.5.4 Научни разработки

Все още ниското ниво на финансовите ни приходи от приложни научни изследвания и трансфер на технологии въпреки големия научен капацитет на Университета, който ще бъде допълнително разширен след предстоящото завършване на различните центрове за

компетентност и за върхови постижения, изисква активни и бързи действия в посока на:

- подобряване на връзките с работодателските организации, различните регионални сдружения и общини, както и с представителите на бизнеса с цел проучване на пазара;
- идентифициране на секторите в икономиката, които имат потенциал за предоставяне на финансиране за научни изследвания и търсене на директни контакти с различните фирми;
- създаване на стимули за приложно ориентирани научни изследвания.

2.2.5.5 По-ефективно управление на собствеността

Макар да бяха направени множество положителни стъпки през последните години, все още може да се твърди, че собствеността на Университета не се използва достатъчно ефективно. Вместо да генерира приходи, тя често води до загуби и поради това е необходимо:

- извършване на анализ и последващо оптимизиране на дейностите, свързани със стопанисването и управлението на университетските имоти;
- освобождаване от имоти, при които ефективното използване и преминаването на самоиздръжка е невъзможно.

3. Управление и администрация

3.1 Управление на Софийския университет

Необходими са мерки за подобряване на системите за финансово управление и контрол и осигуряване на обратна информация на ректорското и деканските ръководства:

- въвеждане на интегрирана информационна система;
- оптимизация на организацията на документооборота;
- по-добра предварителна подготовка и последващ контрол по възлагане и осъществяване на обществените поръчки;
- организиране на по-добър контрол на спазването на задълженията по договорните отношения и на сроковете на изтичане на договорите.

3.2 Администрация

Добре структурираната, компетентна, ефективна и мотивирана администрация е необходимото условие за успешното протичане всички процеси в Университета. За подобряване на нейната работа има нужда от:

- оптимизиране на административните процеси в централната университетска и факултетните администрации;
- електронизиране на административните процедури;
- подобряване на координацията между различните структурни звена на всички нива;
- усъвършенстване и утвърждаване на атестационните процедури за административния персонал и на справедливо диференцирано заплащане;
- въвеждане на системи за подбор, оценка, мотивация, обучение, справедливо разпределяне на задълженията и кариерно развитие на служителите;
- повишаване на квалификацията на администрацията.

3.3 Информационна структура и информационни системи

Необходимо е оптимизиране на административното обслужване, повишаване на прозрачността чрез въвеждане на нови съвременни информационни системи, които да улесняват ежедневната ни работа, вместо да я усложняват - както обикновено се случва с действащите в момента системи.

От работата на Университетския център за информационни и комуникационни технологии зависят всички дейности на Университета. Затова трябва спешно да се преодолеят многобройните проблеми в центъра – структура, набиране и задържане на персонала, осигуряване на техника и оборудване, взаимодействие с централната администрация и с основните звена.

За успешното решаване и на двата въпроса обаче е необходим значим финансов

ресурс, който при сегашната система на финансиране е почти непосилен за Университета.

3.4 Нормативно осигуряване

Необходимо е подобряване на резултатите от административно-правното обслужване на Университета:

- повишаване на качеството на вътрешноуниверситетските нормативни документи;
- поддържане на правно-информационните системи при обезпечаване на дейността на администрацията, както и на базите данни за сключените договори;
- законосъобразно провеждане на процедурите по Закона за обществените поръчки (ЗОП) и управление на собствеността;
- значително повишаване на ефективността на процесуалното представителство.

4. Образователна дейност

4.1 Крайно наложително е да бъде изработена и приета Образователна стратегия на Софийския университет

Стратегията трябва да направи преглед на:

- съществуващите специалности;
- начина за планиране на кандидатстудентския прием;
- провеждането на кандидатстудентската кампания;
- интереса на студентите към предлаганите специалности и необходимостта от разкриване на нови;
- реализацията на завършилите студенти;
- преподавателския състав;
- наличната материална база;
- актуализиране на правилниците и другите вътрешни нормативни актове, свързани с учебната дейност.

4.2 Система за управление на качеството

Приоритет на Университета трябва да бъде поддържането на изградената система за управление на качеството на образованието, научните изследвания и академичния състав. Нейното усъвършенстване трябва да се превърне в постоянен процес.

Създаденият Университетски център за управление на качеството и факултетните комисии по качеството и в следващия период ще бъдат от ключово значение за поддържането на високо качество и оттам – за мястото на Университета в Рейтинговата система и при акредитацията.

Крайно време е също така да се създаде административна структура в централната администрация, която да се занимава с проблемите, свързани с различните акредитационни и следакредитационни процедури. Нейно задължение ще бъде да се създаде и постоянно да се поддържа база данни за всички видове акредитационни процедури по професионалните направления и специалности в трите степени и всички форми на обучение с ясни срокове за отделните факултети, за да се избегнат пропуски, както и да подготвя необходимата цялостна документация на факултетите в режим на постоянен диалог с техните ръководства.

4.3 Финансово ефективна образователна дейност с високо качество

Основните мерки в това отношение са следните:

- осигуряване на всяко звено на аудиториите, необходими за качествен учебен процес;
- разкриване на нови бакалавърски специалности и магистърски програми след аргументирана обосновка за необходимостта от тях;
- разкриване на нови специалности на чужд език във всички образователни степени за привличане на повече чуждестранни студенти;
- стимулиране на разкриване на магистърски програми в областите, определени като приоритетни и перспективни;
- оценка и преглед на финансовата ефективност на програмите за ОКС „магистър“, основана не само на реалните приходи и разходи, но на необходимостта от подготовка

- на бъдещи кандидат-докторанти;
- оптимизация на организацията на учебния процес и строг контрол на неговото качество и регулярност;
- периодично осъвременяване на учебните планове и програми в диалог с потребителите на кадри;
- осигуряване на засилена практическа подготовка на студентите;
- осигуряване на реална избираемост на дисциплини и преподаватели от страна на студентите и реално приложение на кредитната система;
- разширяване на възможностите за използване на новите информационни технологии в процеса на обучение и осигуряване на квалификация на академичния състав за ИКТ.

4.4 Разкриване на програми за електронно дистанционно обучение

Макар вече да имаме открит филиал в Бургас, който трябва да укрепваме и развиваме, по принцип разкриването на нови филиали и териториално изнесени структури не е рентабилно поради разпиляването на ресурси и капацитет. По-ефективно е развитието на електронното дистанционно обучение, дигитализацията на съдържание и ресурси, и поради това трябва да продължат усилията за получаване на необходимата институционална акредитация и акредитиране на нови програми за дистанционно обучение.

4.5 Развитие на образователната и научна степен „доктор“, на постдокторската специализация и на продължаващото образование

В областта на обучението за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ е необходимо:

- повишаване на процента на успешно защитилите дисертации докторанти в Софийския университет, който в момента е малко над 50%, и достигане до ниво от 60-65%;
- регламентиране и осигуряване на дейността на докторантските училища;
- поддържане на регистър на докторантите и на придобилите ОНС „доктор“ на Софийския университет и проследяването на тяхната реализация;
- осигуряване на необходимите средства за продължаване на постдокторската специализация и нейното развитие и ресурсно осигуряване.

Приетите приоритети на Софийския университет изискват по-нататъшно развитие на системата за обучение през целия живот и академична мобилност на базата на системата за трансфер и натрупване на кредити. За тази цел са нужни:

- проучване на нуждите на пазара съвместно с работодателските организации и бизнеса;
- по-тясна координация между Университета и институциите в страната за осъществяване на програми за продължаващо обучение, квалификация и преквалификация;
- утвърждаване на Софийския университет като водещ национален център за квалификация на учителите;
- предоставяне на разнообразни образователни форми;
- развиване на тестовата и сертификационната дейност.

5. Научноизследователска и проектна дейност

Основен приоритет на Софийския университет трябва да остане провеждането на водещи научни изследвания и доближаване до световните стандарти за научна дейност.

5.1. Осигуряване на институционални механизми за стимулиране на изследвания с обществен ефект и международна значимост и видимост

Трябва да продължим целенасочените усилия в приоритетните изследователски области, кореспондиращи с класическия профил на университета. Досегашните постижения трябва да се развият чрез създаване, укрепване и целево подпомагане на водещи университетски научни школи и центрове, успешни научни направления, както и чрез стимулиране на интердисциплинарните и мултидисциплинарните изследвания.

Стимулирането на публикуване в научни списания, включени в световната система за реферирание, индексирание и оценяване, вече дава своите реални резултати и то не само в природните, но и в областта на обществените и хуманитарните науки, което ще подобри значително представянето на Софийския университет в световните класации и личната реализация на изследователите. Следва да се положат усилия и за включването на сериозни български периодични научни издания в световната система за реферирание и индексирание, което също ще повиши видимостта на публикациите. Необходимо е също така осигуряването на университетски абонамент за електронните ресурси, които не са включени в националния абонамент.

5.2. Научни проекти

Успешното кандидатстване с проекти, финансирани по конкурсите на „Фонд научни изследвания“, от различните оперативни програми и от научните програми на Европейския съюз трябва да продължи и всячески да бъде стимулирано – информационно, административно и оперативно.

Необходимо е обаче да се осигури необходимата устойчивост на проектите с дълъг хоризонт, каквито са Центровете за върхови постижения и Центровете за компетентност, в повечето от които Софийският университет е водещ партньор. На този първи етап те създадоха своята необходима инфраструктура, сдобиха се с необходимата апаратура и технологично оборудване, но тепърва трябва да развиват своята изследователска дейност и да създават необходимите партньорства с различни представители от реалната икономика, благодарение на които да увеличат дела на собствените си приходи. Ако в тези предстоящи процеси отново не срещнем подкрепа от държавата, то рискът от натрупване на допълнителни финансови разходи е изключително голям.

В тази връзка според мен е удачно да се създаде и звено от техни представители за координация на дейността им, тъй като проблемите, пред които са изправени, на този етап са сходни, а и връзката им с Университета ще бъде по-пряка.

5.3. Научно-приложни изследвания

Необходимо е да продължат усилията за разширяване на връзката с бизнеса и осъществяването и на по-приложно ориентирани научни изследвания, свързани с индустрията и изискванията на пазара. Университетът трябва да направи оценка на секторите в икономиката, които имат потенциал за предоставяне на финансиране за научни изследвания и областите, в които има капацитет за такива изследвания.

5.4. Научноизследователски сектор и Център за трансфер на технологии

Трябва да продължат усилията за подобряване на административното обслужване на проектите и за по-нататъшното развитие на НИС като университетски организационен център за по-ефективно усвояване на финансиране на научни изследвания от различни източници. НИС може да повиши значително капацитета си и да превърне Центъра за трансфер на технологии от звено за проектна дейност в реално работещо звено, насочено към постигане именно на основната му цел – прилагане на научните резултати на Университета в икономиката.

5.5. Включване на студентите и докторантите в изследователската дейност; осигуряване на възможности за постдокторска специализация

- осигуряване на възможност за ранно включване и за насърчаване на научноизследователската дейност на студентите чрез включването им в научноизследователски колективи, научни конференции, издаване на студентски научни трудове и др.;
- стимулиране и подкрепа на научноизследователската дейност на докторантите чрез участие в научни проекти и приобщаването им към научната дейност на катедрите и факултетите, към които са зачислени.

Трябва да се положат усилия постдокторската специализация да получи устойчиво държавно финансиране, тъй като осъществяването на проектното финансиране доказва по

категоричен начин, че това е една успешна форма за привличане и задържане в Софийския университет на талантиливи и мотивирани млади хора.

5.7. Издателска дейност

През последните години Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ с печатница постепенно излизаше от кризата, изплати задълженията си и успя да издаде книги, забавени с години, като обемът на издадената литература е сериозен.

Необходимо обаче да бъде обновена остарялата печатна техника и да се осигури съответното за целта финансиране.

То би станало много по-видимо и разпознаваемо в обществото, ако успеем да реконструираме и осъвременим останалата неизползваема част от сградата, където е разположено, създавайки модерен културен център на Софийския университет, където да развием една постоянна експозиция с представителна част от изключително богатия си фонд от живопис и графика, където могат да се организират премиери на книги, да се правят срещи с интересни автори и учени, както и да се експонират различни временни изложби. Университетът има нужда от подобно място и лично аз бих положил много усилия, за да се осигури необходимото финансиране по различните европейски програми.

6. Международна дейност и сътрудничество

Важен приоритет на Софийския университет е интензивното международно сътрудничество с подходящи партньори в европейското образователно, научно и проектно пространство.

Университетът е един от най-успешните по отношение на студентската и преподавателската мобилност. Трябва да се засили сътрудничеството в сферата на образователната дейност, научното партньорство и съвместното участие в проекти и програми за финансиране, а за целта е необходимо:

- по-нататъшно разширяване на международната дейност;
- запазване на високите постижения на Софийския университет по изпълнение на европейската програма за студентска и преподавателска мобилност *Еразъм+*;
- подобряване на работата по привличането на водещи чуждестранни преподаватели от различни области на науката;
- реално разширяване на международното сътрудничество в областта на научните изследвания;
- участие в научните програми на ЕС;
- участие в програмите за трансгранично сътрудничество;
- стимулиране на предлагането на бакалавърски и магистърски програми на английски език в различни области на знанието;
- стимулиране и подкрепа на участието в международни форуми и на членството в международни научни организации.

7. Академичен състав

7.1. Грижа за преподавателския състав, за неговото научно и кариерно израстване, за материално стимулиране според резултатите

Както вече казах още в началото, основен приоритет на мандата в следващите години ще бъде осигуряване на финансиране за повишаване на възнагражденията на преподавателите и служителите, достойно заплащане на преподавателския труд и подобряване на условията за образователна и научна дейност:

- реално, и то значително, повишаване на трудовото възнаграждение на преподавателите и служителите в обозрим срок, съответстващо на ефективността и качеството на тяхната работа;
- увеличаване на добавките за ОНДС „Доктор“ и научната степен „Доктор на науките“;
- осигуряване на средства за допълнително материално стимулиране, базирано на качеството и количеството на публикационната и преподавателската дейност на

- академичния състав;
- значително повишаване на възнагражденията за наднормените часове;
- по-високо заплащане на положения преподавателски труд в магистърските програми с платено обучение, обучаващи чуждестранни студенти и провеждащи обучение на чужд език;
- постоянен диалог с преподавателските синдикати;
- актуализация на вътрешните правила за работната заплата;
- разработване на нови показатели за отчитане на учебната натовареност;
- обезпечаване на дейностите по академичното израстване;
- осигуряване на необходимата приемственост в академичния състав чрез привличане към академична кариера на най-добрите възпитаници на университета;
- осигуряване на възможности за непрекъсната квалификация на преподавателите.

7.2. Социална дейност:

Поетите социални ангажименти по Колективния трудов договор ще бъдат доразвивани за преподавателите, служителите и студентите посредством:

- продължаване на започнатата програма за здравословни и безопасни условия на труд;
- регулярното провеждане на медицински профилактични прегледи за преподавателите и служителите;
- ефективно използване на учебно-научните бази и ТД „Китен“ за отдих и възстановяване на преподавателите и служителите;
- продължаване на предоставянето на ваучери за храна;
- осигуряване на възможности за спортуване на преподавателите и служителите.

8. Студенти и докторанти

Гарантирането на реалното и пълноправно участие на студентите и докторантите във всички аспекти на университетския живот ще е сред основните приоритети на този мандат, което означава:

- засилване на ролята на Студентския съвет като реален партньор на ректорското ръководство;
- подкрепа на студентското самоуправление чрез организационно и финансово подпомагане на университетския и факултетните студентски съвети;
- полагане на всички институционални усилия за повишаване на студентските и докторантските стипендии;
- участие на студентите и докторантите в процесите на управление на учебния, научен и социален живот в Университета чрез реално представителство на студентите във всички органи на управление на Университета;
- отчитане на студентското мнение при формиране на политиките за развитие на Университета;
- редовни срещи на представители на Студентския съвет с ректорското ръководство за определяне на приоритетите при решаване на студентските проблеми;
- разработване съвместно със Студентския съвет на програми за включване на студентите и докторантите в научноизследователската и проектната дейност;
- проучване на студентското мнение за качеството на преподаване и учебните програми;
- осигуряване на реална възможност за избор на дисциплини и преподаватели от страна на студентите и реално приложение на кредитната система;
- повишаване на студентската мобилност;
- осигуряване на възможности за електронно дистанционно обучение;
- продължаване на провеждането на студентски практики;
- организиране на опознавателни обиколки за всички първокурсници в Ректората и всички останали бази на Университета;

- подпомагане на професионалното ориентиране на студентите чрез кариерните центрове;
- подобряване на административното обслужване на студентите чрез въвеждането на съвременна електронна система;
- полагане на грижи за задоволяване на социалните потребности на студентите и осигуряване на качествена жизнена среда в студентските общежития и столове;
- стимулиране на културните изяви на студентската общност;
- създаване на условия за активен спорт;
- системно поддържане на информация за професионалната реализация на студентите след завършване на образованието им;
- развиване на мрежата от клубове на възпитаниците на Софийския университет;
- създаване на общоуниверситетски клуб на докторанта;
- организиране на общоуниверситетски докторантски четения и издаване на ежегоден реферирани сборник;

9. Материално-техническа база, имоти и стопанска дейност

9.1 Материално-техническа база

Основен приоритет на Софийския университет е обновяването на материално-техническата база и развитието на инфраструктурата за учебна, изследователска, културна и информационна дейност.

От 2010 г. насам субсидията за капиталови разходи е намалена три пъти и основен приоритет през следващите години е да се увеличат в пъти предоставяните ни средства за капиталови разходи. Държавата трябва да осъзнае, че без сериозни инвестиции в материалната база няма как да се развива съвременен образователен процес.

Трябва да се осигури финансиране за изграждане и развитие на съществуващата материално-техническа база чрез настояване за увеличаване на държавната субсидия за капиталови разходи и чрез проекти по оперативните програми и решително да се следва принципът за равнопоставеност на основните университетски звена по отношение на материалната база и оборудването.

Приоритетни дейности за обновяване на материално-техническата база и оборудването ще бъдат:

- осигуряването на средства за поддържане и обновяване на сградния фонд и създаване на съвременни условия за учене и труд;
- оборудване на аудитории, видеозали, зали за видеоконференции с техника;
- приемане на дългосрочна програма за обновяване на лабораторната база и поддържане на лабораториите в Университета (химикали, апаратура, консумативи и др.);
- осигуряване на инфраструктура, окабеляване и безпроблемна интернет връзка във всички сгради;
- модернизация на библиотеките и снабдяване с книги и дигитални ресурси;
- осигуряване на достъпна университетска среда и удобства за хора със специални потребности;
- гарантиране на безпроблемна работа и постоянна поддръжка на асансьорите;
- осигуряване хигиенични сервизни помещения;
- изграждане на централизирани системи за климатизация;
- създаване на програма за благоустройство на кампусите на Университета и подобряване на околблоковите пространства и ландшафтната среда.

9.2 Имоти и стопанска дейност

Освен на 18 учебни сгради Софийският университет е собственик или ползвател на 10 студентски общежития и 3 стола, на учебно-научни бази и почивни станции, на дарени от държавата или частни лица имоти и др., което налага оптимизиране на дейността и

стопанисването на университетските имоти.

- Поддържане на пълен регистър на собствеността на Университета с информация за нейното състояние и осигуряване на документи за собственост;
- осигуряване на прозрачност и публичност при управление на имотите на Университета;
- намиране на баланс между изискванията за достъпност и сигурност;
- приемане и постоянно актуализиране на дългосрочен план за поддръжка и ремонт, отчитащ справедливо нуждите на кампусите, сградите и основните звена;
- организиране на отдаването под наем на имоти, терени и др. и значително повишаване на приходите от тях;
- полагане на усилия за изграждане и поддържане на зелени площи и спортни площадки около блоковете на студентските общежития;
- използване на материалните активи за осигуряване на допълнителни приходи;
- разширяване на контактите с бизнеса за съвместни дейности, дарения;
- стопанисване, поддържане, опазване и охрана на имуществото на Университета;
- осигуряване на поддръжка на техническите инсталации и на хигиената.

9.3 Обществени поръчки

Основните трудности в тази област са:

- забавяне при осигуряване на необходимите доставки на стоки и услуги поради дългите срокове по ЗОП и ненавременен обявяване на конкурсите;
- допускане на грешки при изготвянето на документацията, което води до прекратяване на процедурите поради формални причини и удължаване на сроковете;
- доставяне на стоки и услуги, неотговарящи на конкретните нужди поради неточност в документацията по конкурса или поради безотговорно отношение на спечелилата фирма;
- повишаване с различни способности на първоначално обявените цени от фирмите.

За решаване на тези проблеми е необходима цялостна визия за работата по планирането, възлагането и изпълнението на обществени поръчки от Университета:

- подобряване на реда за планиране и организация на провеждането на процедурите и на контрола на изпълнението на сключените договори за обществени поръчки, създаване на съответните регистри и досиета на всяка обществена поръчка;
- актуализиране на вътрешните правила за възлагане на обществени поръчки при всяка промяна в законодателството;
- осигуряване на цялостна координация и контрол над процеса на подготовка и провеждане на процедурите, сключване на договорите и изпълнението им;
- прозрачно и ефективно администриране на услуги и доставки;
- коректно разграничаване на видовете дейности, възлагани по реда на ЗОП, и определяне на начина на възлагане.

10. Художествено-творческа и спортна дейност

Основните задачи тук са следните:

- подкрепа за инициативите на Културния център, който допринесе за подобряване на образа на Софийския университет в публичното и медийно пространство;
- утвърждаване на Университетския театър „Алма Алтер“ като лаборатория за автентично студентско творчество и театър от ново поколение и отварянето му към външни партньорства;
- развитие и използване на възможностите на поддържаните изложби, галерии и музеи, на трите електронни университетски медии – Радио „Алма Матер“, Телевизия „Алма Матер“ и Студентско радио „Реакция“ и др.;
- организиране на конференции, дискусии, семинари, публични лекции, фестивали, спортни, културни и художествени събития, привличане и развиване на нови публики;

- доизграждане на спортната зала на Университета, разширяване на дейността на Департамента по спорт и увеличаване на броя на спортуващите студенти;
- превръщане на първия кабинет на Ректора на Софийския университет в място на институционална памет за историята на нашата Алма Матер.

Уважаеми колеги! Убеден съм, че изложеното дотук съвпада до голяма степен с визията за бъдещето на Университета, споделяна от всички нас, на които това бъдеще не ни е безразлично. Надявам се и разчитам на вашата подкрепа в твърдото ми намерение да вложа максимални усилия в отговорното осъществяване на тази програма. Ангажирам се да оправдая вашето доверие и заявявам, че съм готов да подкрепя всяка една добра и работеща идея за издигане авторитета на Софийския университет.

20.10.2023 г.

Подпис: